

24/2025

Jegyzőkönyv

Készült: 2025. május 23-án a Magyar Haszonállat-génmegőrző Egyesület közgyűléséről

Helyszín: Községi Ház, 2114 Valkó, Rákóczi utca 6.

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint.

Koppány Gábor levezető elnök köszöntötte a megjelenteket, külön köszöntve dr. Módli Bélát az AM képviselőjét. A jegyzőkönyv vezetésére Polgárné Staud Magdolnát, jegyzőkönyv hitelesítőnek pedig Horváth Tímeát és Salik Tamást kérte fel, amivel a jelenlevők egyhangúlag egyet értettek.

Koppány Gábor kérdésére, a napirendi pontokhoz nem érkezett kiegészítés, a közgyűlés résztvevői a napirendet egyhangú szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadták. Ezek után felkérte Dr. Emődi Andreát, hogy ismertesse a 2024. évi beszámolót és a 2025. évi költségvetés, amelyek előzetesen megküldésre kerültek az egyesület tagjainak.

A beszámoló és a költségvetés kivetítése közben **Dr. Emődi Andrea** elmondta, hogy ebben a költségvetési évben az egyesület betartotta a sarokszámokat, amelyre a közgyűléstől engedélyt kapott. Az egyesületnél szükségessé vált egy közepes mérvű informatikai fejlesztés, amely meg is történt. Az instruktori hálózat segítségével megtörtént a tenyésztők nagy részének ellenőrzése, azonban az ezen kívül felmerülő tenyésztő-látogatások az egyesület munkatársainak gépjárműveivel nem lebonyolíthatók, mivel ezek a gépkocsik átlagban 20 évesek, ezért szükséges egy egyesületi gépjármű beszerzése. Kiseb mérvű béremelést is tervbe vett az egyesület.

Tájékoztatva a megjelenteket arról, hogy a génbanktól (NBGK) Barta Ildikó főállásban került alkalmazásra az egyesületnél és Kollárné Jilly Sárát szintén főállásban fogja az egyesület alkalmazni 2025. július 10-től.

A beszámolót követően **Koppány Gábor felkérte Katona Zoltánt**, az FB elnökét, hogy ismertesse a Felügyelő Bizottság véleményét.

Katona Zoltán beszámolt arról, hogy megtekintette a 2024. évi kiadások és beszerzések dokumentumait, melyek közül több anyagba részletesen betekintett és nem talált olyan jelet, amely negatív magatartásra adhatna okot. A Felügyelő Bizottság működése nem problémamentes, mivel egyik tag 600 km-t utazik, a másik tag pedig az elfoglaltsága miatt akadályozott az FB munkájában. Javasolja, hogy az elnökség engedélyezzen a részükre költségtérítést vagy javadalmazást, ezt követően megkövetelhető a munkavégzés.

Koppány Gábor ígéretet tett, hogy a következő elnökségi ülésen megtárgyalásra kerül az FB elnökének javaslata.

Észrevétel nem lévén a jelenlevők egyhangú szavazattal elfogadták a Felügyelő Bizottság jelentését.

A 2025. évi költségvetéssel kapcsolatban elmondta, hogy minden eshetőségre felkészülve az egyesület tartalékot képzett a tenyésztésszervezési támogatásból (130M Ft), amelyből végszükség esetén egy évig biztosított a működés.

Katona Zoltán javasolta, hogy tartalékot ne kb. 1%-os kamatozású bankszámlán tartsa az egyesület, hanem abból kincstárjegyet szerezzen be, amelynek nagyjából évi 10 millió Ft lenne a kamata.

Koppány Gábor megígérte, hogy az egyesület megvizsgálja a törvényi lehetőségét Katona Zoltán javaslatának, és egyben tájékoztatást adott arról, hogy az egyesület bankot fog váltani, mivel az

MBH bankkal nincs megelégedve (nem egyszer előfordult, hogy napokig nem tudott az egyesület pénzt utalni, mivel az MBH munkatársa – tájékoztatásuk szerint -elfelejtette frissíteni a rendszert).

A beszámolóhoz és költségvetéshez több észrevétel nem lévén **Koppány Gábor** szavazásra bocsátotta mindkét beszámolót. **A tagság ellenzavazat és tartózkodás nélkül elfogadta a beszámolót és a költségvetést.**

Ezt követően **Koppány Gábor felkérte Barta Ildikót** a tyúkfélék, a pulyka és a gyöngytyúkkal kapcsolatos, **Kollárné Jilly Sárát** a viziszárnyasokkal kapcsolatos beszámoló megtartására. Ezt követően **Dr. Emődi Andrea** tájékoztatását kéri a pályázatok helyzetéről.

Barta Ildikó és Kollárné Jilly Sára tenyésztésvezető a beszámolójukat írásban is benyújtották, amelyet az alábbiakban ismertetünk:

Barta Ildikó beszámolója:

Kedves Jelenlévők!

Rövid beszámolómban szeretném Önöket tájékoztatni az őshonos baromfifélék létszámainak alakulásáról

a tenyésztési munkák folyamatáról

a madárinfluenza hatásairól állományainkra való tekintettel

a fehér magyar kacsza vérfrissítésről

az erdélyi tarka pulyka rekonstrukciós programjának helyzetéről

2025-ben termelő létszámok

Fajta	2022 év	2023 év	2024 év	+ és -	védettségi fokozat
Sárga magyar tyúk	10530	9 554	14509	+4955	megőrzendő
Fehér magyar tyúk	5315	5 007	6571	+1564	megőrzendő
Kendermagos magyar tyúk	14338	8 549	16677	+8128	megőrzendő
Fogolyszínű magyar tyúk	17391	17394	21762	+4368	megőrzendő
Fehér erdélyi kopasznyakú tyúk	5472	5104	5131	+27	védendő
Fekete erdélyi kopasznyakú tyúk	5550	5189	5764	+575	megőrzendő
Kendermagos erdélyi kopasznyakú tyúk	5996	5879	8485	+2606	megőrzendő
Réz pulyka	910	822	951	+129	védendő
Bronz pulyka	922	995	829	-166	védendő
Magyar parlagi gyöngytyúk	7651	7667	9879	+2212	megőrzendő
Fodros tollú magyar lúd	1383	1091	2190	+1099	védendő
Magyar lúd	2077	2095	6700	+4605	megőrzendő
Fehér magyar kacsza	1474	1556	6087	+4531	védendő
Tarka magyar kacsza	1724	1 778	8 026	+6248	megőrzendő
Összesen:	80733	72680	113 561	+40881	

Tenyésztés:

A tenyésztési módszerek nagy változáson mentek keresztül az elmúlt 15 évben.

Az első in situ támogatás első 5 évében melynek kezdete 2010 volt, csak saját szaporulat letelepítése volt megengedett regisztrált keltetőben keltetve.

Ez az elvárás nagy mértékben korlátozta az őshonos baromfifélék létszámának növekedését és a támogatás nem érte el ezáltal célját. Az állományok legnagyobb része a kritikus tartományból nem tudott kitörni.

2015-től életbe lépett a napos elit állatok vásárlási lehetősége elit szülő állományoktól, tenyészetek, ahol a tenyésztési programot betartották, regisztrált keltetővel rendelkeztek, vagy regisztrált keltetőben bérkeltettek. Jellemzően állami cégek és egyetemek 90%-ban.

A tenyésztő szervezet szorgalmazta a tenyésztők igyekezetét kis keltetők regisztrálására és saját szaporulat keltetésére, valamint eladásra is. Ez a folyamat szépen kialakult és bővült.

Most értük el azt az időszakot, amikor a megnövekedett elit állatok létszáma és az állománycseréhez szükséges napos állatok mennyisége meghaladják az állami génbank NBGK kapacitását.

A mennyiség nem mehet a minőség rovására. Azok a tenyésztők, akik elit állatot (napos, előnevelt) vagy tenyésztőjást szeretnének eladni, dokumentált kakascserét kell végezzenek az állományban 3 évente, a tenyésztőszervezet által javasolt tenyészetekből.

Nem támaszkodhatunk csak az állami cégekre és a vásárlásra, szükség van olyan magán tenyészetekre, ahol komoly tenyésztés folyik és saját szaporulatukon keresztül, valamint az ilyen tenyészetekből történő eladás, fenntarthatóvá teszi az őshonos baromfifélék genetikai értékét.

Az ideai felmérések alapján nagy reményeket fűzünk a 2026-os évhez, amikor is magán tenyésztők is a szuper elit tartók közé sorolhatók és minden fajta biztonságosan fenntartható legalább a támogatási időszak végéig.

-A vérfrissítés az egyik leggyorsabb módszer, amivel a beltenyésztettséget megelőzni és felszámolni lehet. Nagyon fontos ismerni a vérfrissítésre használt állományok eredetét, keltethetőségét, növekedését, fenotípusát. Mindezen tulajdonságok pozitív eredményének birtokában lehet csak a meglévő állományokba beépíteni.

-Folyamatban van a fehér magyar kacsza vérfrissítésre szánt 52 fős állomány vizsgálata. A tojások Erdélyből származnak. Méréseket végzünk a testtömeg gyarapodást, a takarmány fogyasztást illetően, valamint küllemi bélyegek alapján szelektálunk, amennyiben szükséges. Pozitív eredmények esetén tovább folytatjuk a tevékenységet.

A vérfrissítést szeretnénk több fajra és fajtára kiterjeszteni.

Köszönet azoknak a tenyésztőknek, akik ezekben a tenyésztési munkálatokban részt vesznek, önként jelentkeznek és nagymértékben segítik az őshonos baromfifélék minőségi fennmaradását.

-Az erdélyi tarka pulyka fajtarekonstrukciós programja 2018-ban kezdődött az NBGK és MGE közös vállalként. A rekonstrukciós folyamat állatokkal kapcsolatos tenyésztési munkálatait elvégeztük dokumentációval alátámasztottuk. A tenyésztési program első nyomtatott példányát átadnánk Dr. Módli Bélának nagy tisztelettel véleményezésre. Természetesen küldjük elektronikus formában is.

Kívánok munkájukhoz jó egészséget és kitartást.

Dr. Módli Béla köszönettel átvette a tenyésztési programot.

Koppány Gábor elmondta, hogy az erdélyi tarka pulyka rekonstrukciós programját követően a fajta elismertetése következik. A madárinfluenzával kapcsolatban pedig a NÉBIH tájékoztatása szerint 2024-ben öt intézkedés volt lezárással együtt.

Kollárné Jilly Sára beszámolója:

Víziszárnyas helyzet

Sajnos az elmúlt néhány évben több jelentős létszámú fodros lúd és magyar kacsza állomány került kiirtásra, vagy a következő támogatási ciklusra a partner felhagyott ezen fajták tartásával. A víziszárnyas törzsállományok jelenlegi számát és azok létszámbeli adatait az alábbi táblázat alapján ismertetem.

Fehér magyar kacsza		Tarka magyar kacsza		Fodrostollú magyar lúd		Magyar lúd	
	Nőivar /db/		Nőivar /db/		Nőivar /db/		Nőivar /db/
1.	3510	1.	205	1.	51	1.	170
2.	189	2.	25	2.	47	2.	22
3.	80	3.	30	3.	51	3.	4200
4.	215	4.	240	4.	378	4.	120
5.	343	5.	153	5.	160	5.	259
6.	331	6.	50	6.	60	6.	55
	4668	7.	4200	7.	75	7.	33
6 tartónál 6 állomány		8.	186	8.	55	8.	135
		9.	169	9.	156		5050
		10.	78	10.	90	8 tartónál 8 állomány	
		11.	220	11.	123		
		12.	185	12.	51		
		13.	20	13.	48		
		14.	25	14.	178		
		15.	75	15.	32		
		16.	30	16.	25		
		17.	192	17.	60		
		18.	90	18.	25		
		19.	40	19.	27		
		20.	110		1692		
			6323	16 tartónál 19 állomány			
		20 tartónál 20 állomány					

Az adatokból kitűnik, hogy a fodros tollú magyar lúd és a fehér magyar kacsza helyzete a legrosszabb, státuszuk még mindig a védendő, s bár a magyar lúd már a megőrzendő kategóriában van, létszáma összességében gyarapodott, de ez a létszám összesen 8 tartónál kumulálódik. Ez egyrészt jó, mert a nagyobb létszám jól jöhet majd a családtenyésztés megvalósításánál. Másrészt rossz, mert nagyobb a fajta létszámmegőrzés kockázata a madárinfluenza járványveszély miatt. A tarka magyar kacsza és a fodros lúd mérlege jobb!

A fehér kacsánál – ahogyan azt Barta Ildikó már említette - vérfrissítési program indult az idén, melynek célja a fajta eredeti állapotának visszaállítása és a szűk létszámú állományban a beltenyésztettség lehetőségének csökkentése.

A víziszárnyas fajtáknál is törekedni kell a családtenyésztés megszervezésére legalább egy tenyészetben fajtánként.

Sajnos vélhetően ebben a támogatási időszakban már nem fog nőni a regisztrált víziszárnyas tenyészetek száma, de abban bízni kell, hogy csökkenés sem lesz.

Más területről:

Instruktori hálózat

2024 évben beindult az instruktori tevékenység, mely által közvetlenebb, részletesebb képet kaphattunk a tenyésztőpartnerek tevékenységéről, az állományokról. Jelenleg 8 körzeti és egy országos mozgáskörű kolléga tevékenykedik a csapatban. Az instruktorok ebben az évben is végiglátogatják a kissé átalakult partneri kört, támogatva a régebbi és új tartók munkáját, szoros együttműködésben a tenyésztőszervezet szakmai vezetésével. Kérjük a partnereinket, fogadják őket nyitottan!

Az idén már új tematikájú jegyzőkönyvet vesznek fel a tenyészetekben, melyben nagyobb hangsúlyt kap az állattartás mikéntje, a tartás és takarmányozás és itatás technológiája, az elhelyezés, valamint az állategészségügyi előírásoknak való megfelelés, stb. A jegyzőkönyveket sok fényképpel kiegészítve várjuk majd tőlük, hogy egyre hatékonyabban tudjunk hasznos szakmai tanácsokkal szolgálni, ha problémával találkozunk.

A tapasztalat szerint a többség jól fogadja az instruktorok tevékenységét, miután hangsúlyozzuk, hogy nem szankcionálni, hanem támogatni hivatottak. Nagyon fontosnak tartjuk a kommunikációt, biztatunk mindenkit a kérdezésre, mert a mai napig kapunk időnként megdöbbentő kérdéseket baromfitartó

partnereinktől, sokszor teljesen magától értetődő dolgokkal kapcsolatban. Ezekre a szakmai csapat gyorsan tud korrekt választ, vagy tanácsot adni. A leggyakoribb problémák általában a takarmányozás és elhelyezés, férőhely témakörben merülnek fel.

Nagyon számítunk az instruktorok munkájára a tervezett családtenyésztésbe esetleg bevonható partnerek feltérképezésében is.

Személyes

Az idén júliustól már én is teljes munkaidőben az MGE keretein belül fogok dolgozni, így jelentősen lazulni fog a közvetlen kapcsolatom a Haszonállat-génmegőrzési Intézettel. Ez azt is jelenti, hogy közvetlenül nem fogom tudni a tenyésztők napos állat megrendeléseit regisztráltatni az Intézetben, erről majd mindenkinek saját úton kell gondoskodnia. Továbbá igyekszem majd a normális munkaidő kereteit betartva ellátni a munkám, így azon túl a tölem egyébként megszokott, esti időpontokban telefonon csak korlátozottabban tudok majd információkkal rendelkezésre állni. Viszont a tervek szerint a központból is többször fogunk megjelenni majd Önöknél, ha a céges autó bekerül a rendszerbe, ezzel is növelve a személyes szakmai támogatást.

Dr. Emődi Andrea beszámolt arról, hogy a 2025. évi új pályázati ciklus elindult és nem volt gond az indulással, a belépések rendben megtörténtek. A kifizetésekkel kapcsolatban az elmúlt héten a MÁSZ vezetőségi ülésen jelen levő Dr. Viski József elmondta, hogy korábban, mint Vidékfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője, a Miniszterelnökség helyettes államtitkára és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal elnöke megismerte a MÁK működését, valamint, mivel 2022-től kinevezéséig még szaktanácsadóként dolgozott ismeri a jelenlegi problémát, és tűrhetetlennek tartja a kifizetések ilyen mértékű csúszását és bár nem mondott konkrét időpontot, de azon lesznek, hogy a kifizetések minél előbb megtörténjenek, és a kifizetés folyamata az őshonossal kapcsolatban értékelhetetlen.

Az egyesület szeretne bizalmat szavazni Dr. Viski Józsefnek, és reményét fejezi ki, hogy a most induló ciklusban már ilyen probléma nem merül fel. A pályázati adminisztrációval kapcsolatban felhívta a figyelmet arra, hogy a MÁK az ellenőrzései során hiányosságot tapasztal, akkor az egyesület utólag már nem tud a tenyésztők segítségére lenni. Az ónaplókval kapcsolatban elmondta, hogy továbbra sem érkeznek be időre a tenyésztőktől, márpedig a késedelem pontvesztéssel jár, mely késedelmet az egyesületnek jeleznie kell.

Hozzászólások a tenyésztésvezetők és dr. Emődi Andrea beszámolójához:

Petrovics Richárd a pályázati kifizetésekkel kapcsolatban megkérdezte, hogy az egyesület mennyi türelmi időt ad a MÁK-nak a kifizetések teljesítésére? Dr. Emődi Andrea válaszában elmondta, hogy kb. 3 hónapot tart reálisnak a teljesítésre. Ha szeptemberig nem történnek meg a kifizetések, akkor muszáj további lépéseket tenni. **Koppány Gábor** elmondta, hogy az egyesület nem tud könnyen hatni a kincstárra, viszont azt mindenképpen tudnia kellene az egyesületnek, hogy a tenyésztők közül kinek teljesült eddig a kifizetési kérelme.

Novák Pál javaslata, hogy ónaplók végén legyen lehetőség jelenteni a megtörtént kifizetéseket. Véleménye szerint is a baromfi – a kifizetéseket illetően, és főleg a növénytermesztőkkel szemben – az utolsó a sorban (még az is előfordul, hogy a kifizetés előtti ellenőrzés olyankor történik meg, amikor az állat már meg sincs és csak a papírokat tudja ellenőrizni a MÁK).

Ezzel kapcsolatban **Koppány Gábor** elmondta, hogy kb. egy éve Dákay Ildikó tájékoztatása szerint az őshonos állatfajta számítógépes feldolgozása folyik, a baromfi feldolgozását egy ember végzi kézzel.

Katona Zoltán véleménye az, hogy akinek lehetősége van rá töltse le a „mobilgazda” alkalmazást (ez a MÁK támogatásokhoz kapcsolódó alkalmazása), és az alkalmazáson keresztül írásban tegyen panaszt a kifizetés elmaradásáról és a tapasztalat szerint kb. 10 napon belül megtörténik a kifizetés.

Ifjabb Simcsik András azon kérdésére, hogy el lehetne-e érni, hogy a veszélyeztetett állatok kivételt képezzenek járvány esetén a leöléssel kapcsolatban, Dr. Emődi Andrea azt válaszolta, hogy most egyeztetett az NAK-tól Borovka Zsuzsával, hogy a jövőben legyen eljárási protokoll arra, hogy a tenyésztőszervezet méltányosságot kérhessen. Madárinfluenzánál 10-25%-ot lehetne megmenteni. A hatóság csak pozitív mintavétel után öli le az állatot.

Barta Ildikó elmondta, hogy az NBGK állománya már egyszer be volt oltva 2022-ben madárinfluenza ellen. Dr. Budai Kitti pedig tájékoztatta a megjelenteket, hogy az oltás hatékonysága csak 30%-os volt, nem beszélve arról, hogy az EU nem támogatja a baromfi influenza elleni oltást.

Novák Pál véleménye szerint az egyesület honlapja fejlesztésre szorul, de mint kiderült ez a honlap az interneten még elérhető régi honlap, melynek elérhetősége ez év októberében szűnik meg. Az egyesület jelenlegi honlapja a „gentar.hu”, melyen minden tájékoztatás elérhető (tenyésztési program, oltási protokoll, stb.). Ezzel kapcsolatban Novák Pál javasolja még az ellenőrzések protokolljának megjelentetését a honlapon, hogy fel lehessen készülni az ellenőrzésekre.

Egyéb hozzászólás nem lévén **Koppány Gábor** felkérésére bemutatkoztak a jelenlevő új tagok, akik az alábbi állatfajtákkal rendelkeznek:

Bodnár Vivien (testvérével **Bodnár Kittivel**) fekete erdélyi kopasznyakú, fogolyszínű magyar és gyöngytyúk.

Berényi Gáborné kendermagos erdélyi kopasznyakú és fogolyszínű magyar.

Máté Márton Jenő és Máténé Sipos Ágnes: kendermagos magyar, fekete erdélyi kopasznyakú, fehér erdélyi kopasznyakú, tarka kacsa, gyöngytyúk.

Izsó Sándor hobbiként tart állatokat, köztük őshonost.

Frank Roland sárga magyar, kendermagos erdélyi kopasznyakú, gyöngytyúk, fodrostollú magyar lúd.

Buru Ákos fogolyszínű magyar.

Bányász Ádám sárga magyar.

Végezetül **Koppány Gábor** az Öko-forrás Közhasznú Alapítvány kuratóriumának döntését ismertette, mely szerint az idén a „János Andor Díj”-at Dr. Sziebert Istvánnak adományozta. Dr. Szieberth István munkásságának ismertetése során Koppány Gábor kitért arra, hogy az Őshonos Haszonállatok Génforrás Bizottsága (ma tanács) elnökeként évekig dolgozott, elkötelezett híveként a magyar őshonos és régen honosult állatfajok és fajták fennmaradásáért. Afogolyszínű magyar tyúk fajtának megőrzésében 2010 óta fáradhatatlanul dolgozik, nevelési kísérletekben vett részt és génmegőrzési stratégiák kidolgozásában szakmai tanácsadóként szerepelt. A díjat – egyéb elfoglaltsága miatt – személyesen nem tudta átvenni.

Kft.

Horváth Tímea
jegyzőkönyv hitelesítő

Polgárné Staud Magdolna
jegyzőkönyv vezető

Salik Tamás
jegyzőkönyv hitelesítő